

ಲಾಕನ ಪುಸ್ತಕ

ಮನುಷ್ಯ ಕುಮಾರನಾದ, ಕ್ರಿಸ್ತನು

ಮುಂದೆ ನಾವು ಲಾಕನು ಬರೆದ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಬಹು ಸುಂದರವಾದ ಪುಸ್ತಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲಾಕನ ಪುಸ್ತಕದ ಪೀಠಿಕೆ (ಪರಿಚಯ)

ಗ್ರಂಥ ಕೃತಿ

ಲಾಕನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ, ಲಾಕನ ಹೆಸರನ್ನು ನಮೂದಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅನೇಕರ ಪ್ರಕಾರ, ಇದನ್ನು ಬರೆದವನು ಲಾಕನೇ ಆಗಿರುವನು, “ಅವನು ಕ್ರಿಯನಾದ ವೈದ್ಯನಾಗಿದ್ದನು” (ಕೊಲಸ್ಸೆ 4:14).

ಲಾಕನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದವನೇ ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಂಥಕೃತನಾಗಿದ್ದಾನೆ (ಲಾಕ 1:1-4 ಮತ್ತು ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 1:1ನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ). ಇವುಗಳು ಒಂದೇ ಪುಸ್ತಕದ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ.¹ ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಬರಹಗಾರನು, ಪೊಲನೊಂದಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದನು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ (ನೋಡಿ ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 16:10; 20:5; 21:1). ಪೊಲನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕೈ ಜಿಟ್ಟರೂ ಲಾಕನನ್ನು ಕೈ ಜಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ.² ಸಭೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವೈದ್ಯನಾದ ಲಾಕನು, ಲಾಕನ ಪುಸ್ತಕದ ಹಾಗೂ ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಂಥಕೃತನಾಗಿರುವನು.³

ಈ ಲಾಕನು ಯಾರು? ಅವನು ಗ್ರೀಕನಾಗಿದ್ದನು:⁴ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ (ಕೊಲಸ್ಸೆ 4:10, 11, 14). ಅನ್ಯನಾದವನೊಬ್ಬನು ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನು.⁵ ಇವನು ಅಂತಿಮೋಕ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮೊದಲ ಕ್ರೈಸ್ತನಾಗಿದ್ದನು. ಸಭೆಯ ಆರಂಭವಾದ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈತನು ಕ್ರೈಸ್ತನಾಗಿದ್ದನು.⁶

ಈ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಲಾಕನು ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನಾಗಿದ್ದನು (ಕೊಲಸ್ಸೆ 4:14) ಮತ್ತು ಪೊಲನಿಗೆ ಸಹಾಯನಾಗಿದ್ದನು. ಪೊಲನು ತ್ರೋವಕ್ಕೆ ಫಿಲಿಪ್ಪಿಗೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 16ರಲ್ಲಿ “ನಾವು” ಎಂದು ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 51). ಪೊಲನು ಹಿಂದಿರುಗುವವರೆಗೆ ಲಾಕನು ಫಿಲಿಪ್ಪಿಗೆ ಸಭೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ “ನಾವು” ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪಾಲಸ್ತೀನಿನ ಸಮುದ್ರತೀರದ, ಕೈಸರಿಯಲ್ಲಿ ಪೊಲನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೆರೆಮನೆ ವಾಸಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಲಾಕನು ಅವನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದನು. ಪೊಲನು ಕೈಸರಿಯ ರೋಮಾಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರೆಗೆ, ಲಾಕನು ಪೊಲನೊಂದಿಗಿದ್ದನು ಆದ್ದರಿಂದ “ನಾವು” ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವುಂಟಾಗಿದೆ. (ಪಾಲಸ್ತೀನಿನ ನಲ್ಲರುವಾಗ ಲಾಕ 1:1-4ರಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಲಾಕನು ಮಾಡಿರಬಹುದು.) ಲಾಕನು, ಪೊಲನ “ಜೊತೆ ಕೆಲಸದವನಾಗಿದ್ದನು” (ಫಿಲಿಮೋನ 24). ನಂತರ ಪೊಲನು ಸೆರೆ ಮನೆಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟು, ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದುವವರೆಗೆ ಲಾಕನು ಅವನೊಂದಿಗಿದ್ದನು (2 ತಿಮೋಥೆ 4:11).

ಲಾಕನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದನು: ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದ ಗ್ರೀಕನು, ಪೊಲನ ಜೊತೆ

ಕೆಲಸದವನು ಆಸಕ್ತಿವುಳ್ಳ ಪ್ರಸಂಗಿ ಹಾಗೂ ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದನು. ಲೂಕನ ಸುವಾರ್ತೆ ಹಾಗೂ ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಂಥಕೃತನಾಗಿದ್ದ ಲೂಕನು, ಸಭಾ ಚರಿತ್ರಾಕಾರನು, ಕ್ರೈಸ್ತರ ಪರಿವಾಗಿ ಬರೆದವನು ಆಗಿದ್ದನು.

ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದ ಕಾಲಮಾನ

ಬರಹದ ಸಮಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಗಳಿವೆ. ಯೇಸುವಿನ ಮರಣದಿಂದ, ಲೂಕನು ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡ ಅವಧಿ, ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯೇಸುವಿನ ಕುರಿತಾದ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ಜರುಗಿದ್ದವು (ಲೂಕ 1:1). ಹೌಲನು, ರೋಮಾಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬಹುದು ಎಂಬುದು ಎರಡನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 62 (ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 28:30) ಅಥವಾ ಕ್ರಿ.ಶ. 60ರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ.⁸

ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಸಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ:

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಂದ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಸುವಾರ್ತೆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದವರು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಚರಿತ್ರ ರೂಪವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಲಾಗಿ ನಾನು ಬುಡದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದವನಾದಕಾರಣ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿನಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದು. ಒಳ್ಳೆದೆಯೆಂದು ನನಗೂ ತೋಚಿತು. ನಿನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಯಥಾರ್ಥವಾದವುಗಳೆಂದು ಇದರಿಂದ ನೀನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು (ಲೂಕ 1:1-4).⁹

ಆ ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ:

“ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅನೇಕರು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ”: ಈಗಾಗಲೇ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಯೇಸುವಿನ ಕುರಿತಾದ ಮೂಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಪ್ರಚಾರವಾಗಿದ್ದವು.

“... ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡವರು ಸುವಾರ್ತೆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದರು.” “ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡವರು” ಅಂದರೆ ಫ್ರಾಯಶಃ ಅಪೊಸ್ತಲರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಇರಬಹುದು (ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 1:21, 22), ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ.

“... ನಾನು ಬುಡದಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದವನಾದ ಕಾರಣ: ಅಂದರೆ ಯೇಸುವಿನ ಕುರಿತಾಗಿ ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಅರಿತರಲ್ಲ.”¹⁰ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಅನೇಕ ಬರವಣಿಗೆಗಳು, ಪ್ರೇರಿತವಾದವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಅಂಥವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಇರುವುದಾದರೂ, ಅವು ಹುರುಳುಬಿದ್ದಿವೆ.

“... ಬುಡದಿಂದ”: ಆದಿ ಸಭೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದಲೇ, ಲೂಕನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡವರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದನು.

“ನಿನಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದು” ಸುವಾರ್ತೆಯ ಇತರೆ ಬರಹಗಾರರಿಗಿಂತಲೂ, ಲೂಕನು ಯೇಸುವಿನ ಕುರಿತಾಗಿ ವಿಶೇಷ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬರೆದನು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಈ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. “ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆದನು” ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಬದ್ಧತೆಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಳುಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ.

“... ಶೀಮತ್ ಥೆಯೋಫಿಲನೆ”; ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಕೆ “ಶೀಮತ್” ಎಂದು ಸಂಭೋದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಥೆಯೋಫಿಲನೆ ಅಂದರೆ “ದೇವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವನು” ಎಂಬ ಅರ್ಥ. ದೇವರನ್ನು

ಪ್ರೀತಿಸುವವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಸಂಬೋಧಿಸಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇವನು ಲೂಕನ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿರಬಹುದು.¹¹

ನಿನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಯಥಾರ್ಥವಾದವುಗಳೆಂದು ಇದರಿಂದ ನೀನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು: ಉಪದೇಶ ಅಂದರೆ “ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅರ್ಥ.” ಅದಿಸಭೆಯು ಈಗಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಎಂಬ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲೂಕನು ಕ್ರೈಸ್ತತ್ವದ ಕುರಿತ ಮೊದಲ ವಿಮರ್ಶಕನಾಗಿದ್ದನು: ಆ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಕಲ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಲೂಕನು ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಸಕಲ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕೂಲಂಕುಶ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಂಬಲರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತರ ಬರೆದನು. ಜನರು, ಲೂಕನ ಬರಹಗಳನ್ನು ಸಹ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು, ಹಾಗೂ ಬತಿಹಾಸಿಕ ಪುರಾವೆಗಳಿಂದ ತಾನು ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡನು (ನೋಡಿ 1:5; 2:1, 2; 3:1; 13:1, 2). ಲೂಕನು ಕ್ರಿಸ್ತ ಸಭಾ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಬ್ಬ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಇತಿಹಾಸಕರನು ಎಂದು ಪುರಾತನ ಶಾಸ್ತ್ರವು ವೃದ್ಧೀಕರಿಸಿದೆ.

ಪುಸ್ತಕದ ವಿಶೇಷ ಸಂಪನ್ಮೂಲ

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸುವಾಗ, ಲೂಕನು, ಪೌಲನ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಆದಿ ಸಭೆಯ ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪೌಲ ಹಾಗೂ ಪೇತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಯೇಸು ಕ್ರಿಸ್ತನ ಕುರಿತ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಈ ಇಬ್ಬರ ಪ್ರಭಾವವು ಕಂಡಿತೆವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಪುರಾತನ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಇಬ್ಬರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ: ಮಾರ್ಕನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ, ಪೇತ್ರನ ಪ್ರಕಾರ ವಾದ ಸುವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಕನು ಬರೆದಿರುವನು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಲೂಕನು ಪೌಲನಿಂದ ಕೇಳಿದ ಸುವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಲೂಕನು ಬರೆದಿರುವನು.

ಯೇಸುವಿನ ಸೇವಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಪೌಲನು ಯೇಸುವಿನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಮೂಲಕ, ಕ್ರಿಸ್ತನ ಕುರಿತಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪೌಲನು ಪಡೆದನು (1 ಕೊರಿಂಥ 11:23; 15:3-8; ಅಪೊಸ್ತಲ ಕೃತ್ಯಗಳು 20:35). ಪೌಲನು, ಯೇಸುವಿನ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ ಮಹಾಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಲೂಕನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಕೇಳಿರಬಹುದು.

ಅಂದರೆ, ಕೇವಲ ಪೌಲನು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೇ ಲೂಕನು ಅವಲಂಬಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆತನು ತಾನು ಮಾಡಿದ ತೀವ್ರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವನು,¹² ಅದಾಗ್ಯೂ ಪುರಾತನ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪೌಲನು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೇ ಲೂಕನು ಬರೆದಿರುವನು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೂಕನ ಸುವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಗ್ರೀಕರಿಗಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ.¹³ ಪೌಲನು ಅನ್ಯಲಿಗಾಗಿ ಇದ್ದ ಅಪೋಸ್ತಲರನ್ನಾಗಿದ್ದನು (ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 26:16-18). ಪ್ರಾಯಶಃ ಅನ್ಯಲಿಗೆ ಸುವಾರ್ತೆ ಸಾರಿರುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲನು (ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 17).

ಪುಸ್ತಕದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಸ್ತಾವ

ಅನ್ಯರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲೂಕನು ಬರೆದಿರುವನು: ಪರ್ವತ ಪ್ರಸಂಗದ ಕುರಿತಾಗಿ ತಿಳಿಸುವಾಗ, “ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾದಿಗಳ” ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಯೆಹೂದ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ “ರಜ್ಜಿ” ಮತ್ತು “ಹೊಸನ್ನು” ಎಂಬ ಪದ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಓದುಗರಿಗೆ, ಪಾಲಸ್ತೇನಿನ ಭಾಗೋಚದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೀಡಿರುವನು.

ಅವನ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಗ್ರೀಕರೇ ಆಗಿದ್ದರು. (ಪ್ರಾಯಶಃ ಲೂಕನು ತಾನೇ ಗ್ರೀಕನಾಗಿದ್ದನು ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಗ್ರೀಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನು.)

ಲೂಕನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರೀಕರು ಬಿದ್ಯಾವಂತರೂ, ಕಲೆ ಹಾಗೂ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೂಕನ ಪುಸ್ತಕವು ಬಿಶೇಷವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು, ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪರಿಣಿತ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಸಂಗಡ, ಮೋಹಕವೂ ಸಹ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಲೂಕನು ಒಬ್ಬ ಚಿತ್ರಕಾರನು ಹಾಗೂ “ಅಕ್ಷರ” ಬರೆಯುವವನು ಆಗಿದ್ದನು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಾಯ 1 ಮತ್ತು 2 ಎರಡರಲ್ಲಿನ ಪದ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. 15ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿನ ತಪ್ಪಿಹೋದ ಮಗನ ಚಲನವ ಕಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿ. ಲೂಕನು ಗುರುತರವಾದ ಹಾಗೂ ಸರಳವಾದ ಕಥನದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವನು.

ಗ್ರೀಕರು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಂಥಹ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದದವರಿಗಾಗಿ ಲೂಕನು, ಯೇಸುವನ್ನು “ಮನುಷ್ಯ ಕುಮಾರನು” ಎಂದು ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಯೇಸುವಿನ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಕುರಿತ ಕೆಲವು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

- ಮಾನವನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಯೇಸು ಹಾಲುದಾರನಾದನೆಂದು ಲೂಕನು ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದನು.
- ಲೂಕನು ತಿಳಿಸಿರುವ ವಂಶಾವಳಿಗೂ (ಲೂಕ 3) ಮತ್ತಾಯನು ತಿಳಿಸಿರುವ ವಂಶಾವಳಿಗೂ (ಮತ್ತಾಯ 1) ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ: ಮತ್ತಾಯನು ಯೇಸುವಿನ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಯೋಸೇಫನ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸುವುದಾದರೆ, ಲೂಕನು ಆತನ ಮರಿಯಳ ದೈಹಿಕವಾದ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವನು. ಅದನ್ನು ಅದಾಮನ ಮೂಲದಿಂದ ತಿಳಿಸಿರುವನು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯೇಸು ಮಾನವರೆಲ್ಲರ, ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಭಾಗಿಯಾದನು ಎಂದು ಲೂಕನು ತಿಳಿಸಿರುವನು.
- ಲೂಕನು ಮಾತ್ರ ಯೇಸುವಿನ ಜನನದ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಿರುವನು (ಲೂಕ 2). ಇಲ್ಲಿ ಯೇಸುವಿನ ಮನುಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಖಾನೇಷು ಮಾರಿ ಮಾಡಿಸಲು ಆತನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಬೆಕ್ಕೆಹೇಬಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು (ಇತರರ ಹಾಗೆ). ಯೇಸು ದೀನವಾದ ಗೋದಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಾಗ, ಕುರುಬರು ಆತನನ್ನು ಸಂಧಿಸಿದರು.¹⁴
- ಯೇಸುವಿನ ಬಾಲ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಲೂಕನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಿರುವನು. ಆತನ ಬಾಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿಯೂ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು, ಇತರರ ಹಾಗೆಯೇ, ಆತನು ಸಹ ಜೀವಿಸಿದ್ದನು (2:40, 52).
- ಇತರರ ಸಂಗಡ, ಯೇಸು ಸಹ ದೀಕ್ಷಾಸ್ನಾನ ಹೊಂದಿದನು ಎಂದು ಲೂಕನು ತಿಳಿಸಿರುವನು (3:21).
- ಆತನು ಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ, ಇತರರ ಶೋಧನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡನು (4:1-13).
- ಯೇಸುವಿನ ಸೇವಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ, ಆತನು ದೀನನಾಗಿದ್ದನು: ಆತನು ಕಣ್ಣೀರು ಬಿಟ್ಟನು (19:41); ಆತನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು (3:21; 5:16; 6:12); ಅನುಕಂಪಪಟ್ಟನು (7:13; 10:33; 15:20); ಆತನು ಸತ್ತನು (23:46).

ಯೇಸುವನ್ನು ಲೂಕನು, ಕೇವಲ ಮಾನವನಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು ಎಂಬ ಅರ್ಥವಲ್ಲ ಆತನು

ಪರಿಪೂರ್ಣನಾದ ಮಾನವನು; ದೇವರಾದ - ಮಾನವ; ಆತನೇ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಕನು ನಾವು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿನೂ ಅರಿಯದವರು, ಆತನಾದರೋ ಪರಿಶುದ್ಧನು (ಲೂಕ 1:35). ಯೇಸುವಿನ ಜೀವಿತದಲ್ಲಾದ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಲೂಕನು ತಿಳಿಸಿರುವನು.¹⁵ ಮತ್ತುಯು ಮಾರ್ಕನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸದಂತೆ, ಪವಿತ್ರಾತ್ಮನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಲೂಕನು ತಿಳಿಸಿರುವನು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೇ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವೈದಿಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ, ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ (ಉದಾಹರಣೆ 18:25ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಜಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವನು) ಆತನ ಬೆವರು ರಕ್ತದ ಹನಿಗಳಂತಿತ್ತು ಎಂದು ಲೂಕನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಿರುವನು (ಲೂಕ 22:44). ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ರಕ್ತ ಕುಸುಮ ರೋಗವಿದ್ದವಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲೂಕನು ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನಾಗಿ ಕರುಣೆಯನ್ನು ತೋರಿದನು (ಮಾರ್ಕ 5:25, 26; ಮತ್ತು ಲೂಕ 8:43 ಹೋಲಿಸಿ). ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯನು ಕನ್ಯಾ ಜನನವನ್ನು, ಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಯೇಸುವಿನ ಮರಣವನ್ನು, ಪುನರುತ್ಥಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ದಾಖಲಾತಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಬಿತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಇತರರು ತಿಳಿಸಲಾರದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು (ಯೋಹಾನ್ 21:25), ಆದರೆ ಯೇಸುವಿನ ಜೀವನದ ಪೂರ್ಣ ವಿವರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸುವಾರ್ತೆಯಾಗಿದೆ.¹⁶

ಇತರೆ ಮೂರು ಸುವಾರ್ತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ಲೂಕನು ನಿಖರವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವನು. ಲೂಕನು ಮಾತ್ರ ಯೇಸುವಿನ ಜನನ ಹಾಗೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ನೀಡಿದ ವಾಕ್ಯಭಾಗಗಳಾದ 9:51 ರಿಂದ 18:30ರ ವರೆಗಿರುವದನ್ನು ಲೂಕನು ನಿಖರವಾದದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವನು. ಎಮಾಹು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ಪರಲೋಕ ಆರೋಹಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಲೂಕನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ (24:13-35) ಮತ್ತು (24:50-53; ಮತ್ತೆ ನೋಡಿಲಿ ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 1:9-11).

ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಲೂಕನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ಯೇಸುವಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಘಟನೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಯೇಸು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದನು (3:21; 6:12, 13; 9:18, 28, 29).

ಬಲಹೀನರಿಗೆ, ಕೊರತೆಪುಟ್ಟವರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಅಸ್ವರ್ಷಲಿಗೆ ಲೂಕನು ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡಿರುವನು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುರಿತಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿರುವನು (ಅಧ್ಯಾಯ 1 ಮತ್ತು 2ರಲ್ಲಿ ಮಲಿಯಳು ಹಾಗೂ ಎಲಿಜಬೇತಳ ವಿಧವೆ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾಯ 7ರಲ್ಲಿ ಪಾಪಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ). ಅಸ್ವರ್ಷಲರ ಅನುಕಂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲಾಗಿದೆ (ಒಟ್ಟಿಯ ಸಮಾರ್ಥನ [10:30-37] ತಪ್ಪಿ ಹೋದ ಮಗ [15:11-32], ದೀನನಾದ ಸುಂಕದವನು [18:13, 14] ಜಕ್ಕಾಯನು [19:2-10] ಶಿಲುಬೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಕಳ್ಳ [23:43.] ಯೇಸು ಪಾಪಿಗಳ ಹಾಗೂ ಸುಂಕದ ಸ್ವೇಹಿತನಾಗಿದ್ದನು (ಲೂಕ 7:34).

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಉದ್ದೇಶ

ಬಿಶೇಷಕರು ಇದನ್ನು “ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪಾಪಿಗಳ ಸುವಾರ್ತೆ” ಎಂದಿರುವನು. ಈ ಸುವಾರ್ತೆಯು ಮಾತ್ರ ಯೇಸುವನ್ನು “ರಕ್ಷಕನು” ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿರುತ್ತದೆ (ಲೂಕ 2:11), 19:10 ಪ್ರಮುಖ ವಾಕ್ಯಭಾಗವಾಗಿದೆ: “ಮನುಷ್ಯಕುಮಾರು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ರಕ್ಷಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.”

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗಗಳು

ಲೂಕನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸ್ವಭಾವಿಕ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ (1) ಯೇಸುವಿನ ಆರಂಭದ ಜೀವನ, (2) ಆತನ ಸೇವೆ, (3) ಆತನ ಮರಣದ ಸುತ್ತಲಿನ ಘಟನಾವಳಿಗಳು, ಮತ್ತು (4) ಆತನ ಪುನರುತ್ಥಾನ ಎಂಬುದಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ - ಆತನ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿನ ಎರಡು ವಿಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಐದು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

4:14-9:50ರವರೆಗೆ ಆತನ ಸೇವೆಯ ಆರಂಭದ ಭಾಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆತನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದ್ಭುತಗಳು, ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗಲಲಾಯದ ಸೇವೆಯು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇತರೆ ಮೂರು ಸುವಾರ್ತೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

9:51-18:30ರವರೆಗೆ ಎರಡನೆಯ ವಿಭಜನೆ, ಇದು ಲೂಕನಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. (ಇದರ ಕುರಿತು ಇತರೆ ಸುವಾರ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.) ಇಲ್ಲಿ ಯೇಸು ಯೆರೂಸಲೇಮಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂಬ ಕ್ರಿಯೆಯಿದೆ (ನೋಡಿ 9:51). ಇದನ್ನು ಲೂಕನು ಯೂದಾಯದ ಸೇವೆ ಎಂದಿರುವನು. ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆತನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದರೂ, ಆತನ ಬೋಧನೆಗಳು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಆತನ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಸಾಮ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೂ, ಲೂಕನು ಅನ್ಯಲಿಗಾಗಿ, ಯೇಸುವಿನ ಸೇವೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವನು.

ಲೂಕನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- I. ಮನುಷ್ಯ ಕುಮಾರನ ಸಿದ್ಧತೆ (1:1-4:13).
  - A. ಮುನ್ನುಡಿ (1:1-4).
  - B. ಜನನ ಹಾಗೂ ಬಾಲ್ಯ.
    1. ಸ್ವಾನಿಕನಾದ ಯೋಹಾನನ ಜನನವನ್ನು ಜಕರಿಯನಿಗೆ ಮುಂತಿಳಿಸಿದ್ದು (1:5-25).
    2. ಯೇಸುವಿನ ಜನನವನ್ನು ಮರಿಯಳಿಗೆ ಮುಂತಿಳಿಸಿದ್ದು (1:26-38).
    3. ಮರಿಯಳು ಎಲೇಜಬೇತಳನ್ನು ಸಂದಿಸಿದ್ದು (1:39-56).
    4. ಯೋಹಾನನ ಜನನ ಹಾಗೂ ಬಾಲ್ಯವಸ್ಥೆ (1:57-80).
    5. ಯೇಸುವಿನ ಜನನ (2:1-7).
    6. ಯೇಸುವಿನ ಜನನವನ್ನು ಕುರುಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದು (2:8-20).
    7. ಯೇಸುವನ್ನು ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದು (2:21-39ಎ).
  - C. ನಜರೆತೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದು, ಬಾಲ್ಯವೃದ್ಧಿ (2:39ಬ, 40).
  - D. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದವನಾದಾಗ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು (2:41-50).
  - E. ನಜರೆತೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದು, ಆತನ ಬೆಳವಣಿಗೆ (2:51, 52).
  - F. ಯೇಸು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದವನಾಗಿ, ಸೇವೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು. (ಲೂಕನು ಮಾತ್ರ ಆತನ ವಯಸ್ಸಿನ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿರುವನು [3:23].)
    1. ಯೋಹಾನನ ಸೇವೆ (ಅವನ ವಿಚಾರಣೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದು) (3:1-20).
    2. ಯೇಸುವಿನ ದೀಕ್ಷಾಸ್ನಾನ ಮತ್ತು ವಂಶಾವಳಿ (3:21-38).
    3. ಯೇಸುವಿನ ಪ್ರೇರಣೆ (4:1-13).
  - G. ಮೊದಲ ಕಾಲವಧಿ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳು:

1. ಬೆತ್ತೆಹೇಮಿನಲ್ಲ ಜನನ.
  2. ನಜರೇತಿನಲ್ಲ ಬಾಲ್ಯ ಜೀವನ.
  3. ಯೋರ್ದಾನಿನಲ್ಲ ದೀಕ್ಷಾಸ್ನಾನ.
  4. ಇತಿಹಾಸದ ಹಿನ್ನೆಲೆ (ಯೇಸುವಿನ ವಂಶಾವಳಿ).
  5. ಸೈತಾನನೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಟ (ಶೋಧನೆ).
- II. ಮನುಷ್ಯ ಕುಮಾರನ ಪ್ರಭಾವ (4:14-9:50).
- A. ಸೇವೆಯ ಆರಂಭ.
1. ಗಲಲಾಯಕ್ಕೆ - ಪ್ರಸಂಗದ ಆರಂಭ (4:14, 15).
  2. ನಜರೇತಿನಲ್ಲ ಮೊದಲು ತಿರಸ್ಕೃತಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು (4:16-30).
  3. ಕರ್ನಾಟಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗ ಹಾಗೂ ಸ್ವಸ್ಥತೆ ನೀಡಿದ್ದು (4:31-41).
  4. ನಿಗೂಢ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು, ಗಲಲಾಯದ ಪ್ರವಾಸ (4:42-44).
  5. ಮೀನಿನ ಅದ್ಭುತ - ಬೆತ್ತರ ಕರೆ (5:1-11).
  6. ಕುಷ್ಟರೋಗಿಯ ಸ್ವಸ್ಥತೆ: ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೋದದ್ದು (5:12-16).
- B. ಸೇವೆಯ ಏಕೆ.
1. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಿಂದ ಇಳಿಸಿದ್ದು (5:17-26).
  2. ಲೇವಿಯನ್ನು ಕರೆದದ್ದು, ಪಾಪಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಭೋಜನ (5:27-32).
  3. ಉಪವಾಸ ಕುರಿತ ಏಕೆ (5:33-39).
  4. ಸಬ್ಬತ್ ದಿನ (6:1-11).
- C. ಮುಂದುವರೆದ ಸೇವೆ (ವೇಗವಾಗಿ).
1. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ನಂತರ ಹನ್ನೆರಡು ಜನರನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ್ದು (6:12-16).
  2. ಸಮತಟ್ಟು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಂಗ (6:17-49).
  3. ಕರ್ನಾಟಕಿ: ಶತಾಧಿಪತಿಯ ಆಳನ್ನು ಸ್ವಸ್ಥಮಾಡಿದ್ದು (7:1-10).
  4. ನಾಯಕರಿಗೆ: ಬಿಡುವಿನ ಮಗನನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ್ದು (7:11-17).
  5. ಯೋಹಾನನು ಕುರಿತು ಯೇಸು ನೀಡಿದ ಸಾಕ್ಷಿ (7:18-35).
  6. ಫಲಿಸಾಯನಾದ ಸೀಮೋನನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ (7:36-50) (ಪಜನಗಳು 41-43 ಲೂಕನ ಬಿಶೇಷ ವಾರ್ತೆ).
  7. ಗಲಲಾಯದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಯಾಣ (8:1-3).
  8. ಸಾಮ್ಯಗಳು (ಜಿತ್ನುವನು - ದೀಪ) ಹಾಗೂ ಯೇಸುವಿನ ನಿಜವಾದ ಸಂಬಂಧಿಗಳು (8:4-21).
  9. ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿದ್ದು, ಜರುಗಾಳಿಯನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡಿದ್ದು (8:22-25).
  10. ಗೆರೆನೇನರ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ, ಅಶುದ್ಧ ಅತ್ಮಹೊಂದಿದ್ದ ಮನುಷ್ಯನು (8:26-39).
  11. ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದು, ಯಾಂಬರನ ಮಗಳ ಸ್ವಸ್ಥತೆ (8:40-56).
- D. ಸೇವೆಯ ಶಿಖರ
1. ಹನ್ನೆರಡು ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು (ಹೆರೋದನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು) (9:1-10ಎ).
  2. ಬೆತ್ತಾಯದದ ನಿಗೂಢ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ: ಐದು ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಉಪವಾಸ ನೀಡಿದ್ದು

(9:10ಜ-17).

3. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಹಾಸಾ ಮಹಾ ಅಲಿಕೆ (9:18-22) ಶಿಷ್ಯರು ಶಿಲುಬೆ ಹೊರ ಬೇಕೆಂಬ ಸವಾಲು (9:23-27).
4. ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡದ್ದು (9:28-36).
5. ಪರ್ವತದಿಂದ ಇಳಿದು ಬಂದದ್ದು, ಅಶುದ್ಧ ಆತ್ಮವಿದ್ದ ಮಗುವಿನ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ: ಯೇಸುವಿನ ಮರಣವನ್ನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಪುನಃ ತಿಳಿಸಿದ್ದು (9:37-45).
6. ಶಿಷ್ಯರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ; ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಯಾರು ಎಂಬ ತರ್ಕ (ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸದವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶೆ) (9:46-50).

III. ಮನುಷ್ಯಕುಮಾರನು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಂಗ (9:51-18:30).

A. ಯೇಸು ಯೆರೂಸಲೇಮಿಗೆ ಹೋಗಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದು (9:51).

1. ಸಮಾರ್ಯವನ್ನು ಹಾದು ಹೋದದ್ದು (ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕರೆದ ಫಲನೆ) (9:51-56).
2. ಮುಂದೆ ಅಗಲದ್ದು ಶಿಷ್ಯರು (9:57-62).
3. ಎಷ್ಟತ್ತು ಜನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು (10:1-24).
4. ಪಲಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾದದ್ದು, ಸಮಾರ್ಯದವನ ಚಲಿತೆ (10:25-37).
5. ಬೆಥಾನ್ಯದಲ್ಲ: “ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು” ಮಲಿಯಳು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು (10:38-42).
6. ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೋಧನೆ:
  - a. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ - ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕುರಿತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ (11:1-13).
  - b. ಅಪಾದನೆ - ದೆವ್ವಗಳು, ವಿಧೇಯತೆಯ, ಹಾಗೂ ಸೂಚಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬೋಧನೆ (11:14-36).
  - c. ಫಲಿಸಾಯರೊಂದಿಗೆ ಭೋಜನ: ಪಲಿಸಾಯರನ್ನು ಸದ್ಗುಕಾಯರನ್ನು ಶಪಿಸಿದ್ದು (11:37-54).
  - d. ಮಹಾ ಸಮೂಹ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೋಧನೆ (12:1-12).
  - e. ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೂ ಮುರ್ಖನಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನ ಕಥೆ (12:13-21).
  - f. ಚಿಂತೆಯ ಕುರಿತ ಇತರೆ ಬೋಧನೆ, ಹರಲೋಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆವಾರ್ತೆ (12:22-59).
  - g. ಮಾನಸಾಂತರ ಕುರಿತ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಾಕ್ಯ (13:1-9).
7. ದೋಷವಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ: ಣಿಕೆ (13:10-17).
8. ದೇವರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಸಿವೆ ಹಾಗೂ ಹುಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದು (13:18-21).

B. ಯೆರೂಸಲೇಮಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಯೇಸು ಅರಂಭಿಸಿದ್ದು (13:22).

1. ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವವರು ಎಂಬ ಪ್ರಸಂಗ (12:23-30).
2. ಗಲಿಲಾಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದು ಹೆರೋದನ ಕುರಿತು ಯೇಸುವಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ: ಆತನು ಯೆರೂಸಲೇಮಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯುವನು ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆ (“ಓ ಯೆರೂಸಲೇಮ, ಯೆರೂಸಲೇಮ”; ವಜನ 34) (13:31-35).
3. ಸಬ್ಬತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಫಲಿಸಾಯನೊಂದಿಗೆ ಭೋಜನ, ಒಬ್ಬನ ಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ (14:1-6). ಹಬ್ಬಗಳ ಕುರಿತ ಬೋಧನೆಯ ಸರಣಿ.
  - a. ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನದ ಕುರಿತ ಬೋಧನೆ (14:7-11).

- b. ಕೇವಲ ಸ್ವೇಹಿತರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಹ್ವಾನಿಸಬಾರದೆಂಬ ಪಾಠ (14:12-14).
- c. ಮಹಾ ಭೋಜನದ ಕುರಿತ ಸಾಮ್ಯ (14:15-24).
4. ಶಿಷ್ಯತ್ವದ ಬೆಲೆ (14:25-35).
5. ಪಾಪಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಊಟ-ಊತೆ (15:1, 2). ಅತ್ಯಂತ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಧ್ಯತೆ ನೀಡಿದ ಫಲಿಸಾಯ ಹಾಗೂ ಸದ್ವಿದ್ಯಾಯದ ಬಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಪಾಠದ ಸರಣಿ.
  - a. ಕಳೆದು ಹೋದ ಸಂಗತಿಗಳ ಸಾಮ್ಯ (15:3-32).
  - b. ಅಪನಂಬಕಗ್ರಹಣದ ಮನವಾರ್ತೆಯವನ ಸಾಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೋಧನೆಗಳು (16:1-18).
  - c. ಬಶ್ಪಯ್ಯವಂಥ ಹಾಗೂ ಲಾಜರನ ಕಥೆ (16:19-31).
  - d. ಅಪರಾಧ ಹಾಗೂ ನಂಬಕಗ್ರಹಣೆಯ ವಿಧೇಯತೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬೋಧನೆ (17:1-10).
- C. ಯೆರೂಸಲೇಮಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಯೇಸು ಸಾಮರ್ಪ್ಯ ಹಾಗೂ ಗಲಿಲಾಯವನ್ನು ಹಾದುಹೋದದ್ದು (17:11).
  1. ಹತ್ತು ಜನ ಕುಷ್ಟ ರೋಗಿಗಳು (17:11-19).
  2. ಮುಂಬರುವ ದೇವರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಎರಡನೇ ಬರೋಣದ ಕುರಿತ ಬೋಧನೆ (17:20-37).
  3. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಕುರಿತ ಸಾಮ್ಯಗಳು:
    - a. ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ ವಿಧವೆ (18:1-8).
    - b. ಫಲಿಸಾಯ ಮತ್ತು ನುಂಕದವರು (18:9-14).
  4. ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದು (18:15-17).
  5. ಯೌವನಗ್ರಹಣದ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಆತನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವವರಿಗೆ ದೊರಕುವ ಪ್ರತಿಫಲ (18:18-30).
- IV. ಮನುಷ್ಯ ಕುಮಾರನ ವೇದನೆಗಳು (18:31-23:56).
  - A. ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯಾಣ (ಇತರೆ ಪ್ರಯಾಣಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ).
    1. ಆತನ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಯೆರೂಸಲೇಮಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಯೇಸು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದು (18:31-34).
    2. ಯೆಲಿಕೋವಿನಲ್ಲಿ ಕುರುಡನ ಸ್ವಸ್ಥತೆ (18:35-43).
    3. ಯೆಲಿಕೋವಿನಲ್ಲಿ ಜಕ್ಕಾಯನು (19:1-10).
    4. ಯೆರೂಸಲೇಮಿನ ಸಮೀಪ, ತಲಾಂತುಗಳ ಸಾಮ್ಯ (19:11-27).
  - B. ಕಡೇಯ ವಾರ:
    1. ಭಾನುವಾರ. ವಿಜಯದ ಪ್ರವೇಶ (19:28-40).
    2. ಸೋಮವಾರ:
      - a. ಯೆರೂಸಲೇಮಿಗಾಗಿ ಕಣ್ಣೀರು: ದೇವಾಲಯದಲ್ಲ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು (19:41-46).
      - b. ಯೇಸುವಿನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬೋಧನೆ, ವೈಲಿಗಳ ಒಳಸಂಚು (19:47, 48).
    3. ಮಂಗಳವಾರ: ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಾರ.
      - a. “ಯಾವ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ?” (20:1-8).

- b. ದ್ರಾಕ್ಷೆ ತೋಟದ ಸಾಮ್ಯಾತಿರಸ್ಕೃತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಲ್ಲು (20:9-19),
  - c. ಕೈಸರನಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಸುಂಕದ ಕುರಿತು (20:20-26).
  - d. ಪುನರುತ್ಥಾನ ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ (20:27-39).
  - e. ದಾವಿದನ ಕುಮಾರನ ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ (20:40-44).
  - f. ಸದ್ಗುಕಾಯರ ಕುರಿತು ಎಜ್ಜಲಿಕೆ (20:45-47).
  - g. ವಿಧವೆಯ ಕಾಣಿಕೆ (21:1-4).
  - h. ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಕುರಿತ ಪ್ರವಾದನೆ (21:5-38).
4. ಪಸ್ಕದ ಯೋಜನೆ (22:1-6).
  5. ಗುರುವಾರ:
    - a. ಕಡೇಯ ಯೋಜನೆ (22:7-38).
    - b. ಗೆತ್ಸೆಮನೆ ತೋಟ (22:39-46).
- C. ಕಡೇಯ ದಿನ:
1. ಹಿಡಿದದ್ದು (22:47-53).
  2. ಮಹಾಯಾಜಕನ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆ (ಹೇತ್ರನ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಿಕೆ) (22:54-65).
  3. ಹಿಲೀ ಸಭೆಯವರು ದೃಢಪಡಿಸಿದ್ದು (22:66-71).
  4. ಪಿಲಾತನ ಮುಂದೆ (23:1-6).
  5. ಹೆರೋದನ ಮುಂದೆ (23:7-12).
  6. ಪುನಃ ಪಿಲಾತನ ಬಳಿಗೆ: “ಬರೊಬ್ಬನೋ ಅಥವಾ ಯೇಸುವೋ?” (23:13-25).
  7. ಕಲ್ವಾರಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ (23:26-31).
  8. ನನಗಾಗಿ ಯೇಸು ಕ್ರೂರತನಾದನು (23:32-49). (ಹಶ್ಚಾತ್ರಾತ್ಮ ಪಟ್ಟ ಶಿಲುಬೆಯಲ್ಲಿನ ಕಳ್ಳ, ಲೂಕನು ಮಾತರ ತಿಳಿಸಿರುವನು.)
  9. ಅರಿಮಥಾಯನ ಯೋಸೇಫನ ಯೇಸುವನ್ನು ಹೂಣಿಟ್ಟದ್ದು (23:50-56).
- V. ಮನುಷ್ಯ ಕುಮಾರನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ (24:1-53). (ಪುನರುತ್ಥಾನದ ಮೂಲಕ ಆತನು ಮಾನವನಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವನು ಎಂದು ರೂಪಿಸಿದ್ದು) (ನೋಡಿ ರೋಮಾಪುರ 1:4.)
- A. ಖಾಲಿಯಾದ ಸಮಾಧಿ.
1. ಸಮಾಧಿಗೆ ಹೋದ ಸ್ತ್ರೀಯರು (24:1-11).
  2. ಖಾಲಿಯಾದ ಸಮಾಧಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೇತ್ರನು ಓಡಿಹೋದದ್ದು (24:12).
- B. ಪುನರುತ್ಥಾನದ ನಂತರದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೆ:
1. ಎಮ್ಮಾಹು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಶಿಷ್ಯರು (24:13-35). (ಈಗಲೂ ಸಹ ಯೇಸು ಅದೇ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದನು.)
  2. ಹನ್ನೆರಡು ಜನರಿಗೆ: ಮಹಾಸೇವೆಯ ಹಾಗೂ ಯೆರೂಸಲೇಮಿನಲ್ಲಿ ಕಾದಿರಬೇಕೆಂಬ ಆದೇಶ (24:36-49).
- C. ಪರಲೋಕ ಆರೋಹಣ (24:50, 51).
- D. ಕಾಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರು ಯೆರೂಸಲೇಮಿಗೆ ಹೋದದ್ದು (24:52, 53). (ಲೂಕನು ಪುನಃ ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಬರೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಲೂಕನು ತನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು.)

ಮುಕ್ತಾಯ

- A. “ಯೇಸುವಿನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಲೂಕನು ಇಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು” (ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 1:1).
1. ಅತನ ಮೇಜು.
  2. ಅತನ ಕಣ್ಣೀರು.
  3. ಅತನ ವಿಚಾರ.
  4. ಅತನ ಮರ.
  5. ಅತನ ಸಮಾದಿ.
  6. ಅತನ ಜಯ.
- B. ಈ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮನುಷ್ಯನು ಇನ್ನೂ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅತನು ನಿನ್ನೆ ಸಹಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ (ನೋಡಿ ಇಜ್ರಯ 4:15, 16).

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

¹ಲೂಕನು ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ವಿಶೇಷ ಬರಹಗಾರನು. ಹೆಚ್ಚಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ²Merrill C. Tenney, *New Testament Survey* (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1961), 173ರಲ್ಲಿ, ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದರ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ³ಲೂಕ ಮತ್ತು ಅಪೊಸ್ತಲ ಕೃತ್ಯಗಳ ಬರಹಗಾರನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು *ಬ್ರೂಕ್ಸ್ ಫಾರ್ ಮುಡ್* ಪ್ರಕಟಿಸಿದ “ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. “ಬೆಳಕು ತರುವವನು ಎಂಬುದು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪದದ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಗ್ರೀಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೂಕ ಎಂಬ ಪದವು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ: “ಲೂಕದಿಂದ.” ⁵ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 11:28ರ ವಾಕ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ “ನಾವು” ಎಂಬ ಪದವು ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾದದ್ದು. (Bruce Metzger, *A Textual Commentary on the Greek New Testament*, 3rd ed. [New York Bible Societies, 1971], 344-345.) ⁶ಲೂಕ 1:1-4 ಪ್ರಕಾರ, ಲೂಕನು ಯೇಸುವನ್ನು ವ್ಯಯಕ್ತಿಸಿವಾಗಿ ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಭಾ ಚರಿತ್ರೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ “ಕ್ರೈಸ್ತನಾದವನೆಂದು” “ಮೊದಲಿಂದ” ಎಂಬ ಪದಗಳು (ಈ ವಾಕ್ಯಭಾಗ ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ) ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ⁷ಲೂಕನು ಬರೆದ ಯೇಸುವಿನ ಜೀವಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ಯೇಸುವಿನ ತಾಯಿಯಾದ ಮರಿಯಳು ಮೂಲವೆಂದು ದೈವಶ್ರೇಣಿತವಲ್ಲದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ⁸1 ತಿಮೋಥೆ 5:18ರಲ್ಲಿನ (ಕ್ರಿ.ಶ. 65ರಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಯಿತು), ವಾಕ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಪೌಲನು ಮತ್ತಾಯ 10:10 ಅಥವಾ ಲೂಕ 10:7ರಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರಬಹುದು. ⁹ಈ ವಾಕ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 1:1 ರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ. ¹⁰ಮತ್ತಾಯ, ಮಾರ್ಕ, ಮತ್ತು ಯೋಹಾನ್‌ರನ್ನು ಈ ವಾಕ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತಡೆಗಡಿಸಬಹುದು.

¹¹“ಪ್ರಕಟಿಸು” ಎಂಬುದು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡಿ ಹಂಚಿಸುವದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ¹²ಲೂಕನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಸಹಾಯಿಸಿದನು. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಲೂಕನು ಪರಿಶೋಧನೆಗೊಂಡ ಅರಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮನು ಸಹಕರಿಸಿದನು. ¹³ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಅಲೋಚಿಸಿ ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪಾಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ¹⁴ಮತ್ತಾಯನು ಅರಸನನ್ನು ನೋಡಲು ಜೋಯೆಸ್ಸರು ಬಂದರೆಂಬುದು ಮತ್ತಾಯನು ಮಾತ್ರವೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಲೂಕನು ಶಿಶುವನ್ನು ನೋಡಲು ಕುರುಬರು ಬಂದರೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ¹⁵ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿರುವವನು. ¹⁶ಮತ್ತಾಯನು ಲೂಕನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಲೂಕನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವನು. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿರುವ NASBಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುವತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪುಟಗಳಿದ್ದು ಲೂಕನಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಪುಟಗಳು ಇವೆ.